

exteriors

Les nostres pedres amb els cinc sentits

Text > ROSA CULLELL, poeta

Foto > JOAN JUANOLA

Quan les pedres et parlen, prenen un altre significat. Evoquen records dels jocs d'infant, de corredisses al pati d'escola. Anades i vingudes que queden impreses en el sòl. Històries de places que flueixen com un magma en efervescència.

Diferents textures, inertes, fixades com a espai natural, sense filigranes, per gaudir de l'exterior. Una mirada que sovint obviem. El seu caràcter particular em crida i em desperta la curiositat.

Fent una passejada amb un mestre de cases, m'insueix sobre els «plecs de llibre», la disposició que agafen alguns rajols. Una biblioteca al carrer, quantes coses aprenem quan hi parem atenció. Trepitjar els nummulits de les pedres de Girona, les lloses de pedra de Sant Vicenç, veure els acabats en espiga dels escalons que baixen al safareig, el «trençar junt» d'altres rajols (posats meitat a meitat). A cops de buixarda... Quanta pedra hem de picar per conèixer les nostres arrels, el terra que ens sosté, la memòria desgastada dels escalons que anem pujant. És cultura.

El nivell dels nostres coneixements tremola en el tecnicisme popular i així pren forma la plaça, com a l'època medieval. La seva irregularitat és la seva bellesa. Aquí la terra no és plana. Com les idees, fluctua en l'ordre de l'Univers. L'encreuament de carrers marca els seus límits junt amb les pilones de ferro que fiten els termes. És coneguda com la plaça de l'Església de Sant Llorenç o del Safareig.

Cada racó explica mil vivències, totes úniques i diferents, segons l'hora del dia, amb qui les comparteixes i qui te les fa saber. Testimoni de salutacions, besos, rialles i xafarderies amb la trobada de gent, en passejar, en anar a buscar el pa, en sortir de missa o en escoltar la Coral Josep Ruhí a l'església vella (aplaudiments en el marc singular de l'Espai Lletres de final de temporada)... Cada campanada és un batec de vida, com la recollida de menjar de Càritas, que té la seu al costat.

Mentrestant, al carrer, es passeja constantment, amb el cistell de roba, la dona que va al safareig. Quantes mares hi havien anat, fent net de cabòries, calçotets..., espolsant els llençols remullats amb blauet com banderes que onejaven amb un crit de llibertat.

Asseure's ara a les cadires de mobiliari urbà per reposar del feixuc bastó i escoltar el xiu-xiu dels ocells, i no fa gaire temps enrere, la remor de l'aigua, tot sota l'ombra dels arbres... Més avall, a prop del tancat de flors, unes dones han aprofitat per fer una classe de txikung quan la caiguda de la tarda deixa més alè.

El silenci és la unió de l'espai.

Les sargantanes prenen el sol. Els parterres, polidament desnivellats, guarden la consonància del vèrtex amb l'origen de la llum de l'antiga església, i que s'expandeix als extrems de la plaça vers els carrers. Façanes, la cara dels edificis que clouen altres instants.

Una plaça oberta, tota una perla amb la configuració de petxina del terra, una troballa al municipi de Bescanó.

